

Novela Zákona o svobodném přístupu k informacím

eFocus

Dne 10. září 2015 byl vyhlášen a zároveň nabyl účinnosti zákon č. [222/2015](#) Sb., kterým se mění zákon o svobodném přístupu k informacím. Jedná se o reakci zákonodárce na směrnici Evropského parlamentu a Rady č. 2013/37/EU ze dne 26. června 2013, kterou se mění směrnice č. 2003/98/ES o opakovaném použití informací veřejného sektoru. Nepodařilo se sice dodržet lhůtu k transpozici stanovenou na 18. července 2015, avšak „lépe pozdě, nežli později“ – obzvláště v případě směrnice mající tak jednoznačně pozitivní vliv na kvalitu právní úpravy příslušné problematiky, jako je tomu v tomto případě.

Ačkoli je převážná většina provedených změn spíše technického charakteru, jejich dopad na svobodu přístupu k informacím, a ještě více na možnosti zpracování a hospodářského využití informací, je zcela zásadní. Konečně ze zákona naplno vyplývá, že právo na informace od orgánů veřejné moci není „jen“ základním politickým právem, ale je též právem majetkovým, souvisejícím s právem podnikat a právem takové informace komerčně využít. Proč také ne, když jde o informace veřejné! Představa mnohých povinných subjektů, že komerční využití poskytovaných informací je nepřijatelné, se zcela míjí s principy svobodné společnosti založené na tržní ekonomice a právním státu, který je financován z daní.

Jedním z hlavních přínosů novely je povinnost publikovat informace poskytnuté zveřejněním dle § 4b v otevřeném, strojově čitelném formátu. Otevřeným formátem zákon v souladu se směrnicí rozumí takový formát, který není závislý na specifickém technickém programovém vybavení a měl by tedy být přístupný za použití běžně užívaného softwaru zpravidla předinstalovaného či alespoň snadno (a zdarma) dostupného na drtivě většině příslušných elektronických zařízení. V praxi půjde nejčastěji o formáty jako TXT, RTF, PDF, HTML, XML, CSV či JPG. Strojově čitelným formátem pak budou takové formáty, které umožňují další automatizované zpracování informace. K základním charakteristikám strojově čitelného formátu patří především zápis dat v jednotné strukturované podobě či nezávislost formátu na určité aplikaci. Jako příklady strojově čitelných formátů uvádí důvodová zpráva k novele zákona o svobodném přístupu k informacím formáty RDF, CSV, XML a částečně též HTML.

Spolu se zveřejněnou informací by měl povinný subjekt v případech, kdy je to možné, zveřejnit též související metadata. Nad rámec požadavků směrnice (která s pojmem „metadata“ pracuje, avšak neobsahuje jeho definici) novela definuje metadata jako „data popisující souvislosti, obsah a strukturu zaznamenaných informací a jejich správu v průběhu času“. Jde tedy o stejnou definici, kterou lze nalézt v § 2 písm. o) zákona č. [499/2004](#) Sb., o archivnictví a spisové službě. O užitečnosti takových dat nemůže být pochyb.

Formát i metadata zveřejněné informace by měly pokud možno splňovat otevřené formální normy. Těmi novela rozumí písemně vydaná pravidla obsahující specifikace požadavků na zajištění schopnosti různého softwaru vzájemně si poskytovat služby a efektivně spolupracovat. Dle důvodové zprávy k novele půjde kromě pravidel stanovených právními předpisy zejména o technické normy, mezinárodní standardy, standardy ISO apod. Účelem je, aby informační systémy veřejné správy

dokázaly nejen správně komunikovat mezi sebou, ale aby též umožňovaly přístup žadatelů k požadovaným informacím i za použití komerčních systémů a bez zbytečných bariér.

V novele se objevuje demonstrativní výčet možných způsobů poskytnutí informace na základě žádosti. K těm patří kromě sdělení informace v elektronické či listinné podobě též např. poskytnutí kopie dokumentu či datového souboru obsahujícího požadovanou informaci, umožnění nahlédnutí do příslušného dokumentu či sdělení dat prostřednictvím rozhraní informačního systému. V případě informací, které se v průběhu času mění, obnovují, doplňují či opakovaně vytváří, zmiňuje zákon buď umožnění dálkového přístupu, nebo pravidelné předávání jiným způsobem. Pouze v případech, kdy poskytnutí informace uvedenými způsoby nebude možné, nebo bude pro povinný subjekt představovat nepřiměřenou zátěž, připouští zákon poskytnutí informace jiným způsobem, který však musí umožnit efektivní využití informace žadatelem.

Ačkoli novela zachovává možnost povinných subjektů požadovat po žadateli za poskytnutí informace úhradu, nově bude muset být součástí oznámení o této úhradě také poučení o možnosti podat proti ní stížnost dle § 16a odst. 1 písm. d), a to včetně oznámení lhůty, v níž lze stížnost podat, i příslušného nadřízeného orgánu.

František Korbel,

advokát, partner

Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář

Jan Váňa,

Havel, Holásek & Partners s.r.o., advokátní kancelář

Názor byl publikován v rámci vydání EPRAVO.CZ Digital - září 2015.

EPRAVO.CZ Digital si můžete stáhnout ZDARMA na App Store a Google Play, a to přímo z Vašeho tabletu či chytrého telefonu. Pokud máte již aplikaci staženou, postačí si stáhnout pouze nové vydání. Využít můžete také webový archiv starších čísel na adrese tablet.epravo.cz.

© EPRAVO.CZ - Sbíрка zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Vedení BBH posiluje o přední expertku na soutěžní právo z A&O Shearman Ivanu Halamovou Dobiškovou](#)
- [V rámci charitativní akce Měsíc sportu advokátní kanceláře a daňoví poradci vysportovali téměř 400 tisíc korun na podporu projektu Pomozte dětem](#)
- [KOLAROVA LEGAL: Nová advokátní kancelář v centru Prahy míří na špičku korporátního a transakčního práva](#)

- [LEAGLE.ONE: Informace nestačí. Proč vzdělávání bez prožitku selhává](#)
- [Diskuzní čtvrky nad trestním právem \(online - živé vysílání\) - 14.5.2026](#)
- [Legal Innovation Day 2026: Praktické využití umělé inteligence v právní praxi](#)
- [Promlčení práva ve světle aktuální judikatury NS ČR Na co si dát pozor při uplatňování promlčení podle současné právní úpravy?](#)
- [LEAGLE.ONE: Prodáváte firmu, nebo kus života? Pravda o rodinných akvizicích](#)
- [Clifford Chance Prague Association jmenuje dva nové Counsels a jednoho Of Counsel](#)
- [Vítězem Zákona roku je flexinovela zákoníku práce, bodovaly také daňové a účetní změny](#)
- [Advokátní kancelář Eversheds Sutherland posiluje svůj nemovitostní tým](#)